

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

**І ще дещо про ревізію катастру
грунтового. *)**

II.

Вже до тепер маємо 178 кілометрів локальних залізниць на Буковині, а небавом, за рік за два, будемо мати до купи разом з лісовими залізницями понад 400 кілометрів тих залізниць. Що тоті залізничі збудовані лише в інтересі лісестих повітів, се чей кожний знає, бо се виразно сказано в ріжних справозданях сойму краєвого. Залізничі тоті коштують край 1,191.500 зр. Хто-ж тоті гроші дав? Очевидно самі активні наші повіти т. зн. повіти *рільничі*. За те, здає ся, повинні рільничі повіти мати повне право жадати, аби лісесті повіти, що дотепер були майже вільні від податків, а тепер зачерез залізничі, збудовані грішми головно рільничих повітів, вже мають або *будуть мати значно вищий прихід* із своєї землі (з лісів), перебрали также значну часть тягару податкового на себе і тим дали полекшу пові-

*) В першій статі повинна в попереднім числі бути в третій шпальці: А кілько там ліса зачислено до першої класи? Коли-ж ліса зачислено пр. до третьої класи, то... і т. д.

там, що матеріально зовсім підупали. Та-ж се і Buk. Post признає, що „на Буковині в послідних роках настав великий переверот не лиш в господарії рільничій, але і в господарії лісовій. Як тяжка змора давить рільничу кризу рільництво в цілім нашім краю і вимагає доконечно полекні.“ Обставини отже дуже змінили ся, побудовано ~~будують~~ ся саме тепер в інтересі лісестих повітів залізничі, в кожнім проекті будови якої небудь залізничі у нас заведіти повторяла ся пісенька, що потрібно піднести в краю деревній промисел, і справді в лісестих повітах розвинув ся той промисел дуже значно, то-ж прийшов час потягнути з того конечні висновки і зняти трохи тягар податковий із рільничих повітів, а наложити там, де є спроможність понести его. Домагають ся сего рільничі повіти повним правом, бо годі їм вже за лісесті повіти, що майже вільні від податку грунтового, ще і на даді наставляти свою шкіру, бо їм самим грозить цілковита нужда.

Коли-б хтось помимо того всего таки доконечно хотів боронити дотеперішних низьких тариф для лісів, то він, скоро у него бодай крихіточка є якогось почуття справедливости, мусить тепер, як побудовано залізничі аж до Кімполунга, до

Бергомету і до Чудина, як ось побудує ся залізниця до Стражі-Фрасину і также і до Заліщик — бо і тота залізниця буде ся в інтересі деревної індустрії — по правді сказати, що задержати тоті самі тарифи для лісів на даді неможливо, і що їх доконечно треба підвишити. При такім обемістім артикулї торговельнім, як дорево, головна річ легкий і дешевий перевіз; через те ціна артикулу відразу підноситься, як се дійсно у нас стало ся, що дерево в лісі від уложєня послідного катастру підкочило в ціні в двоє і в трос. Отя обставина оправдує цілковито жаданє, аби вже раз скінчили ся для лісестих повітів тоті 15 літ, де вони були майже вільні від податку грунтового, а настали часи, де і вони причиняли-б ся по силам для спільних потреб державних і краєвих, а не все дивили ся другим в руки. Можна сміло сказати, що податок від лісів в минувших 15-ти роках повинен був бути в двоє такий за великий, як дійсно був; т. зн. замість 60.860 зр. 77 кр. повинно ся було у нас платити податку від лісів 121.721 зр. і 54 кр. Отже о круглих 60.000 зр. мусіли рільничі річно платити податку більше, як повинні-б, а за 15 літ заплатили вони за властителів лісів 900.000 зр. або круглий мільон! Се чей досить великий

8) Кривошецька коршма.

Написав

Джурс Якимч.

(Дальше).

А щоби їм ще наочнійше показати своє високе поважанє, він підніс чарку і наливши єї по край, випив найперше здоровле усього товариства, а відтак з окрема здоровле попа.

— Боже помагай вам, вам і вашій понаді. Препишна пані! А тепер на здоровлячко вашій відданий!

Тут він незначно моргнув до судї:

— Гарна собі дівчина!... в цілій чаршій не найдете рівної. Ну, дай Боже, аби все вишло на добро, на славу! В таких річах як кому призначено... Але я чую, що то славний богослов, за котрого видаєте доньку.

— Любий Науме! а що тобі за годний чоловіга! Хоч і незможний, а нема єму рівного. О, він ще далеко допровадить. Трохи я, трохи прота запевно, вставимо ся за ним трохи у митрополита, то й буде й мусить найти ся й для него мала парохія. Чоловік є тільки чоловіком і має обовязок один за другого трудитись і єму допомогти. А відтак вони мої, і я вжию послідного гроша, щоб їм добре постелити.

Відтак глянув він на судью, а дальше на Стоядина:

— А ти чого вичікуєш ще, Стоядине, ге? Твоя Стойна також уже дівчина на відданю.

Старому застряв кусок мяса, котрий хотів

прогинути, у горлі. Він взяв до помочи склянку вина, щоби собі прогинути улекшити, але закретав ся і тревало кілька хвиль, поки не устав кашель і він міг попови незрозуміло відповісти:

— Ну, ти знаєш, попе, час не стоїть. Вона в мене донька. Чоловік старієть ся... є довги! Ах, ті суди! Ось і тепер прийдець ся платити нову таксу, до того давні дачки! Ну, най там усе дієть ся по божій волі.

У его думках не було вже звязи. Все, що він пережив, що его давило, чого жахав ся, на що надїяв ся — все те бурувало в его мозку, наче та труба воздушна без форми і без виду. В тім хаосі була ще може іскорба розуму, а певно було в нім чуєть, лише що він здебільша сам не вмів пояснити своїх чувств, ані не знав, звідки і яким саме способом вони заєли в его грудях.

Чого не могла вчинити велика сила горівки, того доконали дві-три чарки неготинського вина: Стоядин був цілком паний.

— Тепер пора — сказав він, значучо позираючи на судью і на цинцара, а відтак, скинувши зором усю коршму і ніби вневнивши ся, що крім їх чотирох нема більше нікого, підніс у гору чарку, щоби цокнути ся зі Стоядином:

— На твое здоровле, Стоядине! Що мало стати ся сего року в осени, може так само добре стати ся в нинішній вечер! А Стойна як раз дівчина, якої пошукати. По-що тобі ждати, поки не піде в літа, і поки люди не зачнуть на ню забалашувати ся і про неї говорити?

Стоядин випив свою чарку і смотрив мутними очима на попа, але не відповідав. Тільки по-заду в темноті, в куті коршми дало ся чу-

ти немов зітханє. Усі глянули в той бік, де сидів перед тим старий, але не досмотрили нікого. Там у сумерку було зовсім тихо, навіть бистре око коршмаря не могло нікого завважати.

— Дальше, я мислю, — продовжав він — що тут ми всі межі собою самі добрі приятелі, добрі люди. Чи не так, Стоядине?

— Ну, та ти знаєш... добрі люди... якими саме люди є... є різні люди. Мій дідо Велимір був добрий чоловік... що, попе?

Хоч він і не знав его діда, але сейчас поглянув ся врочисто засвідчити, що такого чоловіка в цілій Сербії вже нема ані не буде ніколи.

— А я... ну, та ти знаєш... як чоловік... ну, я саме трохи розледаців... так, так, розледаців.

— Але-ж не говори того, Стоядине, ти ще нині перший чоловік у селі.

Знову чути було в темнім куті зітханє, а Стоядин знову спорожнив чарку.

— Ти перший чоловік у селі, Стоядине, а по тобі другий наш судья Богосав і так ви оба єсте перші. Ось і ддятого ви повинні жити в добрій приязни. Він має сина, ти доньку, добра з них парочка!

— Так, так, Стойна... золото... моя дитина!

— Оттому й належить ся, щоб ти о тім помислив, аби їй дати талан, а де найдеш до того ліпшу нагоду, як коли єї видаш за Богосавого Мірка?

— Ну, знаєш... я би єму дав, але я вже заплатив за око вина.

Коршмар зачав сьміятись.

дарунок рільників для властителей лісів, такий дарунок, що самих рільників привів над берег пропасти. Не пошкодило-б се було зовсім рільникам, коли-б той мільон був лишив ся в їх кишени, бодай не могло їм зовсім нічого те, що він лишив ся в чужих кишнях. Ба, не досить на тім. Коли ми до тої суми дорахуємо ще круглий мільон зр. виданих на залізниці побудовані в інтересі лісних повітів, то дарунок рільничих повітів для лісних стане ще далеко більшим!

Але не тільки в тім однім напрямі потребує наш катастер ґрунтовий доконечної поправки, він *взагалі* має такі разячі хиби, що комісія краєва дуже багато мусить собі завдати праці, аби его сяк-так поправити. На доказ того навели ми вже доси багато матеріялу. Правда, сей матеріял не припав до смаку Вук. Post. Особливо не сподобало ся єї, що я посьмів виводіти на світ Божий те, що в Шипоті випадає пересічно 5 кр., а в Красна-Ільскім 12 кр. і т. д. податку на 1 *ha.* І ну-ж стала Вук. Post проливати крокодилі слези над нуждою Русинів Шипітських і з Брязи, котрим ніби то я не даю жити. Яка приятелька руского народу! — гадав би собі хтось. Але коли вже Вук. Post звела при єї нагоді мову на народність, то ми мусим єї пригадати, що ліси Шипітські (15.556 моргів) і ліси Бергомітські (найменше в двоє тільки, що в Шипоті) колись, кажуть, справді належали руским Гуцулам, але якимсь чудом опинили ся в руках бр. Василька, котрий (почавши від покійного Александра бр. Василька) признає ся до Волохів, а ліси в Красна-Ільскім належать Євг. бр. Стирчі, также Волохови.

Тай ліси в Брязі напевно не належать Русинам. Уймати ся в таким разі нібито за Русинами, значить знов таки блахмана цускати людям в очі. Се зрештою не має нічого до річи, чиї тоті ліси, де ходить о податки; тут обходить нас лиш одне те, що за яких 15.000 моргів ліса в

Шипоті платить п. бар. Василько лиш яких 200 зр. податку! Правда, таким чином легко бути великим паном, але най же нам вільно буде бодай сказати, що податку платить п. бар. Василько відповідно до своєї землі безпечно за мало.

Виходить з того ясно як на долоні, що при уложеню катастру тоті ліси, а также ліси Бергомітські, Краснянські і т. д. *несправедливо* оцінено, що їх оцінено — аби виразити ся словами Вук. Post — так, що „*властители їх мають з того користи.*“ Нічого не поможе тут покликувати ся на Дихтинець, Довгополе і т. д., що і там ніби то так низько ліси поціновано, бо-ж по перше нехай Вук. Post тямить, що в сусідних з Шипотом місцевостях гірських припадає не 5 кр. пересічного податку на 1 *ha.*, а далеко більше і то:

в Сергіях . . .	7½ кр.
„ Путилові . . .	8½ „
„ Плесці . . .	9½ „
„ Дихтинці . . .	10 „
„ Яблонці . . .	10 „
„ Тороках . . .	11 „
„ Устю-Путилові .	11½ „
„ Кислицях . . .	12 „
„ Конятині . . .	14 „
„ Стебнім-Шпетках	20 „
„ Довгополю . . .	21 „

Отже помімо того, що Шипіт має близько залізницю, там податок *найнижчий в цілій околиці*, а така Плеска, що відтита майже зовсім від світла, платить майже подвійно тільки податку! По друге чей і Вук. Post мусить се бути знано, що низьке оподатковане сусідних з Шипотом і з Бергометом гірських околиць приписує ся *взагалі* тій обставині, що тоті громади є в тім щасливім положеню, бути сусідами Шипота і Бергомету — отже вже про людске око або скажім по німецьки *schandenhalber*, їх нібито однаково поціновано.

Возьмім тепер Красну в Сторожинецькім повіті. Там припадає, як я казав, 12 кр. пересічного податку на 1 *ha.* Мень-

ше податку як в Красні припадає лиш в однім Волоскім Банилові — 9 кр. за 1 *ha.* Веюди инде в сусідних з Красною селах податок виносить далеко більше і так:

в Старій і Новій Гуті .	15½ кр.
„ Давидах	18 „
„ Чирешу	19 „
„ Чудині	24 „
„ Ідженітах	29 „ і т. д.

Що-ж тому за причина? Справедливе ціноване? Коли якось тому ніхто не хоче вірити. Веї, що знають Красноу, кажуть, що се стало ся так для п. бар. Стирчі, як в Вижницькім для бар. Василька! „Властители тих маєтків мають з того користи“!

Др. Смоль-Стоцький.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 9-го липня 1896.

До наших передплатників. З сим тижнем кінчить ся перший піврік, а розічне ся третій чвертьрік. Наша адміністрація сконстатувала на підставі своїх книг, що багато з ви. передплатників залигає ще з передплатою за минувший чвертьрік. Ми маємо сумні досвіді, як тяжко від довжників дістати хочби часть залеглости, і тому ми рішили ся, без оцади застановляти довжникам, котрі не памятають на свій обовязок, висилку нашої часописи. Тож звертаємо ся до наших довжників і передплатників з просьбою, вирішати в як найкоротшім часі свої залеглости і відновити передплату, инакше ми їм застановимо висилку газети, бо не думаємо задля їх красних очей наражати себе на великі страти.

Іменованя. Міністер просвіти іменовує повітовими інспекторами в IX. класі рангі в Галичині: надуч. Леона Квасницького для повіту Підгайці, уч. Николая Недвицького для Скалата, а учителя при школі вправ в Тернополі Юліана Ловицького для Заліщик.

Іспити зрілости при черновецькій висшій гімназії скінчили ся вчора. До іспиту зголосили ся 37 звичайних учеників, а 2 екстерністи. Під-

— Але ти мусиш і Стойну Міркові дати.
— Стойну, Стойну? — повторяв Стоядин.

Мабуть він в тій хвилі о чімє думав. Чо-до его зморщилось, а зуби дрожали, немов він щось перечисляв.

— Ну, буде що з того? — питав нетерпеливий піп. — Подай ему руку, старий, і пожелай багато щастя!

— Дай Господи! — казав Стоядин, не знаючи, що і про що говорить.

— Поцілуйте ся! — вмшав ся і цинцар.

Судья встав з місця, приступив до Стоядина, подав ему руку, кинув ся ему на шию і поцілував.

— Ай, але-ж ти мусиш і за Стойною щось дати — сказав піп — коли вже нині такий звичай. А єй-Богу не легко знайдеш таку партію для Стойни, як судья Богосава Мірко. Славний хлопець! Моторний хлопець! Твоя красуня Стоядина буде з ним щаслива.

При тих словах оживили ся риси непочитального (невмінного) Стоядина, его очи блиснули незвичайним світлом. Він побачиву попових словах справді щастє своєї дитини; він не достеріг поза ними западні, яку наставили на него ті негідні люди. Поза блискучою будучностю своєї лубої дитини забув він про дійсність, не числив ся з довгами, в які замотав ся, ані з різними неможливостями, котрі стояли на перепоні, ані навіть із тим, чи молоді люди будуть любити ся. Его серце наповнило в тій хвилі неописана щасливість, необяснимо і дивно чутє — а се було вимарене щастє его дитини.

— Поне — сказав він могутним голосом —

увесь масток, який маю, увесь даю моїй Стойні, увесь! Дім і обійете і став! А ми самі будемо, як вільні вбогі люди, жити чесною працею своїх рук!

Він сказав те голосно і зрозуміло і ніхто не міг вважати его слів за мову паниці, тільки в них було сили, тільки сильної волі! Того рода висказ міг би навіть скрупулятному судья бути основою до уложеня завшцання. Така була в нїм сила батьківської любови. Через болото опанїлости вона озвала ся своїм божественним голосом.

— Ні, Стоядине, — відновив байдужно піп — ми не правимо в тебе маєтку. Я тільки бажав би, щоб ти вихиснував добру нагоду, щоб зеневнити талан твоїй Стойні. Безперечно ми були-б раді, як би ти їй подарував принайменше поле, що межує з потоком... а се власне не є за богато для щастя твоєї дитини. Бо й неможливі люди дають часто більше для будучности своїх дїтній.

— Гаразд, поне, я все зроблю для добра моєї дитини! — сказав Стоядин, але вже не з тим огнем, що перше. Немов блискавка з хмар его похміля так він був перше вибух. Після тих слів він замовк, судорожно обхопив чарку обома руками і сьаменїлим поглядом вдивив ся перед себе.

Тимчасом на знак даний поном цинцар приніс чорнило і папір. Піп писав, а судья шептав ему щось до уха. Стоядин придивляв ся знову зовсім спокійно, як бігало перо в попових руках, так як чоловік, котрий вперше бачить в руху машину, видить, яку величезну працю виконує, а не знає, що єї вводить в рух. Коли піп упо-

рав ся з писаниною, поглянув значучо на корпшаря і на судью і відтак зачав голосно вичитувати Стоядинові, що „він, Стоядин Делімірович, винен судья Богосавови сто дукатів і обовязуєт ся уплатити ему ту суму найпознійше на сьв. Мартина; в противнім разі припаде судья межуючий з потоком шмат левади.“

Прочитавши до кінця, сказав піп спокійно: — Підпиши ся, Стоядине!

Стоядин глядів як божевільний на записаний папір. Він ані не знав, чоґо від него жадають, ані не розумів, що таке вичитував піп. В цілому писемі не стояло нічого, що могло би его в тім стані паного одуру з'електризувати. Там ані одним словом не згадувало ся про щастє его дорогої дитини. Він не чув навіть, чи там навели его імя — а все иньше було ему байдуже. Се не уйшло попової уваги і він покванив ся направити похибку.

Стоядине — зачав він — успокій ся. Се все тут робить ся для добра і будучности твоєї дитини. Вона буде тим ужиткувати; вона буде перша господиня в селі.

— Моя Стойна, поне! Моя солодка, розумна дитина! Вона буде щаслива, а я — Боже прийми мою душу!

Він зітхнув глибоко. Его зітхнене подобало на здавлений стогін, так немов его що запекло в грудях. Відтак він хопив механічно за перо, що піп наставив, дїткнув ся паперу і оглянув перо з усіх боків, але не знав, що з ним почати — писати він не вмів.

— Ось зараз я тебе підпишу, а ти положи лишє знак хреста.

І піп узяв за перо і підписав імя Стоядина

час іспиту відступив 1 екстерніст, а з остальных одержали євѣдоцтво зрілости 26, 9 репробовано на шість тижнів, а 3 на цілий рік. Як бачимо, результат іспиту також в черновецкій гімназії дуже некорисний, так само як і в сучавській. Не знати властиво, де шукати тут причини того сумного об'яву: чи не в надто великих жаданях що-до німецької мови?

Конкурс розписаний на посади двох учителів і одної молодшої учительки при 4-кл. школі в Глібоці з рускою і німецькою викладавою мовою. Подавати треба до 24-го липня.

З отсим числом розсилаємо статут задаткового товариства „Руска Каса для ощадности і позичок“, стоваришєня зареєстрованого з ограниченою порукою в Чернівцях. — Притім звертаємо ся до всіх тих, котрі приступили вже до сего стоваришєня, щоби як найскорше зложили декларовані уділи. — Думаємо, що з огляду на важність задачі, яку має сповнити ся інституція, вся наша інтелігенція поспішить нам охотно з помічю. Обовязком кожного Русина і народолюбця на Буковині є тепер, льокувати у нас не лише свій заощаджений гріш, але наклонювати також газдів, щоби приступали до „Рускої Каси“ з уділами і складали в ній свої ощадности.

Станіславівська рада міська рішила подати до правительства петицію, в котрій просить ся о заснованє осібної палати торговельної в Станіславові. Небавом має осібна депутация виїхати до Відня і особисто вручити міністрови торговлі петицію і просити о користєне єї полагодженє.

Вибір президії міста Львова відбув ся в вівторок на вечірнім засіданю нової ради міської. До голосованя приступило 95 радних і вибрали: президентом міста адвоката д-ра Год. Малаховського, на котрого упало 51 голосів, першим віцепрезидентом кунця Кароля Шаєра 63 голосами, а другим дотеперішного першого делегата міста Мих. Михальського 49 голосами.

Справдішною окрасою Львова буде друга городска церкво, котру тепер відновляють. Роботи поступають скоро наперед. Тепер роблять камінярі над будовою бань на обох ризницях. Мулярські роботи коло бань над полудневою ризницею вже майже покінчені. Проф. Марконі виготовляє дальші статуї єв. апостолів, що стануть в головній бані: кілька статуй вже уставлено, а всіх стане 12, кожда близько два метри висока. В вересні с. р. будуть вставлені крашені вікна. До сего часу видано вже на будову церкви над

Деліміровича. Анї навіть в тій хвилі не задрожало єго перо. Він був спокійний. Єго душа не затремтіла перед гріхом, який він сповняв у тій хвилі. Та й для чого-ж би? У відкупленє він не вірив; пекла не бояв ся. У школі вчив ся вільнодумства, у житю підлоти.

Стоядин зробив коло своєго імя знак хреста; цинцар підписав ся за євѣдка; при кінці запису зробив піп, як велить звичай, замітку, що він той довжний запис власноручно писав і підписав. З тим були всі формальности покінчені. А з сею хвилею був Стоядин Делімірович довжником судьї Богосава! Чи він доньку видасть за єго сина чи ні, але найліпшу леваду він записав єму, послідню, доси нетивану рештку своєго майна заставив. Він зійшов на жєбрака.

У темному куті коринми зачало щось рушати ся. Усі три обернули ся. Піп поблід. В темноті ворушило ся щось. Чути було, як хтось бурмотів: „розбихаки, злодії“ і таке иньше. Але в тій самій хвилі підніє ся старий зі своєго місця і вимахуючи своім білим кєм, приступив блідий на лиці і з блискучими від гніву очима до стола. Станувши біля єгола і заздрівши, що запис лежить єще на столі, хотів кинутись тигром на папір і видити на него чорнило. Але піп вхопив швидко папір і сховав запис. Чорнило вилілось лише на старий обрус, розістелений на столі. Тепер стояв старий і понурим зором озирав добру хвилю той гурток, котрий зібрав ся тут, аби доконати спільний проступок. Кождий мускул на єго лиці дриготів як від лихоманки; трічи він рознімав рот, але голос не давав ся єму, а мабуть також і слова, щоби виразити ціле обурєне, яким сповнилось єго чесне серце.

142.000 зр.; а викінченє робіт, як дзвони, поміст, іконостас, мальованє, внутрішнє уладженє і т. и. вимагає ще великого вкладу.

Сумний кінець романтичної історії. В дворі в Заставні служила Марія Самборска і мала любовні зносини з слугою того-ж двора. Ті зносини не остали ся без наслідку, а коли за те стали їй дорікати не лише єї мати, але й товаришки, она хотіла позбутися сорому і, намочивши в скляниці молока три пачки сїрників, випила то молоко. Що она бажала, то й стало ся: она породила мертву дитину; але заразом строїла она саму себе і по тяжких муках померла єго понеділка.

Сполученє Балтійського і Чорного моря. Газети уже доносили о великаньськїм проектї сполучєня при помочи каналу моря Балтійського і Чорного. Канал повинен іти від Риги до Херсону і мати 64 метрів ширини на поверхноци води, 35 метрів на дні; глубина єго 8½ метрів. Таким способом по каналі можна буде проводити з одного моря на другє найглубше ідучі кораблі, велити военні, які до сеї пори будувались. Загальна довгота каналу буде рівнатись 1800 кілометрам. Канал буде іти руслом Двини, Березини, а відтак Дніпра. Між Двиною і Березиною буде збудований сполучаючий канал. Велике центральне озеро, околє 250 гектарів простору, на болотах, між Припєтєю і Березинею, буде старанно охоронятись. Припєть буде сканалізована і при єї помочи центральне озеро буде стояти в звязи з Німеном і Вислою. Уклад терєну на заходї Росії дає можливість виконати сей канал без внутрішних шлюз, а мимо того зі єтальним плєсом води, регульованим в портах Риги і Херсону. Весь простор землі, куди має перейти канал, після геологічної структури, тає зложенний, що роботи каналізаційні не роблять ніяких трудноцтей. Крім того переважає там глина, то она охоронить береги від усунаня в наслідок перетіканя води. Вздовж цілого каналу в головнійших містах мають бути побудовані пристані, іменно в Херсоні, Николаєві, Александрівску, Катеринославі, Кременчузі, Канєві, Переяславі, Київі, Динабурзі і Ризі. Відтак при помочи сканалізованя побічних річок канал можна сполучити з цілим рядом міст, як Чернігів, Полтава, Житомир і др. Сила опадє води дасть можливість устроїти електричне освітленє по цілім каналі і кораблі так само вигідно будуть плавати ночью, як і днем. Надмір сеї сили можна зреалізувати для піднятя кораблів ідучих в сканалізовані ріки. Для переїзду каналом з Риги до Херсону треба лиш 6 днів, числячи середню скорість 6 узлів на

Вкінці він гєгєпнув костюром по столі так сильно, що всі склянки підєкочили.

— А дедацгои, драби, злодіяки! — вирвало ся з грудий старця. — І ви хочете бути судьями, євѣщениками, горожанами?! Горе престолови, перед котрим ти хулиш Спаситєлєви, відродна козо здичілого мудрагельства! Горе судови, в котрім ти видаєш вирок, зухвалий розбихако! Горе народови, котрому ви старшуетє! Він мусить пронасти! Горе Крївошекови! І ви ще блягузєаєте про нещастє на Косовім полі, а не бачите, що ви самі завинили нещастю, що ви причиною занєпаду усєї народности, що ви є тим затроєним насїєм, з котрого мусить вирости поколїєне без душі й без серця.

Старець був справедливий і розсудний чоловік, але лють перемогла єго цілком. Він звів руку і зі страшливим рухом кинув єя на поца. Піп відхилив ся, а кий старого переломив ся на єго руді. Тепер зірвав ся судья і з непогамованим завзятем схопив старого одною рукою за груди, а другою заїхав межє очє. Вирвавши ся з єго рук, старий вихопив ізза поясиці ніж — який звичайно носять мужики — і замахнув єя ним на судью і був би єго заколов, як би коршмар не був єго зловив за руку. Судья і піп зачали тепер немов з одного горла кричати:

— Ратуйте, люди, ратуйте! Убійники! злодії!

(Дальше буде.)

годину. Канал при рівночасних роботах в різних місяцях може бути викінчений за пять літ від того часу, коли зачне ся будувати.

Убійство. Коли властитель більшої посєлости в Долинї Михайло Коладзин лягав недавно тому спати, стрілив невислїджений доси убійник до него і убив єго на місци. Догадують ся, що причиною злочину була родинна ненависть.

Смерть мєлянхолїка. В відєньськїм передмістї Дорбах розійшла ся сини днями поголоєска о убійствї 78-літнього спєнсїонованого канїтана маринарки Дїєреєн. Він знаний був мєшканцям того передмієтя яко дивак, котрий за 20 літ своєго побуту у Відни не відзивав ся ні єдиним словом до нікого, хіба до старої прачки, котра раз на шість тижнів приходила до него. Він терпів на невилічиму мєлянхолїю, в котру попав, відколи підчас морєкої катастрофи єстратив нараз жінку і двоє дїтий. Люди привикли були до того мовчаливого, зрєштою добродушного старика, а коли він через два тижні не виходив з своєї хати, стало єє підозріним і на раду згаданої прачки відважили дєрєї. Старика наїшли мертвого в фотелью, а лікарї єконстатували, що він помер від удару мозку ще перед 14 днями.

Ювєлей машини до шитя принаєає сего року. Перший раз ввійшов той новий винахід в уживанє 1846 р.; винахідником того тепер вже необхідного прираду був Іає Говє з Массачуссєтє в американьских Сполучєних Державах. Дїєставши на свій винахід патєнт, він кончє хотів єго продати в Англії, але що не мав гроших на подорож, то прийняв місце кухара на кораблі. Але подорож не принесла єму сподіваного уснїху. Коли повернув до Америки, переєвѣдчєв ся, що иньші люди продають єго винахід за свій і мають з того величєзний зиск. Він виточив тим обманьчикам процес, а щоби мати гроші на ведєнє того процесу, наймив ся яко помічник у одного механїка. Вкінци він виграв процес і дієстав 14 долєрїв відшкодованя за кожду продану машину. Небавом зробив він на тїм величєзний маєток, бо єго винахід дуже розповєюднув ся. Але треба зазначити, що ще перед Говєм робили пробє заступити ручнє шитє машинами, і так старали ся о те Англіїцї Стєн і Гїндєрсєн, Відєньчик Мадєсєбєргєр, а 1829 р. Францус Тїмонсїє. Але всі перєшкodi, які єтавлено тим стараням, поборов аж Американєць.

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

ємерит. оператора ц. к. хірургі. клініки університєської
Білярота-Гусєєбаєра у Відни
находять ся

в Чернівцях, улица Мецгєра ч. 25.

В справі приймає хорих і иньних інформаций
треба увадати єя до управитєля приватної клініки **Д-ра**
Квятковського в Чернівцях, улица ратушєва (дїм Вішоє-
Фєра.) (21—100)

Телеграми „Буковини“.

З дня 9-го липня 1896 року.

Льондон. Після донєсєня Times ширить ся в Каїро в Африці холєра в застрашаючий спєєб. Від жовтєня м. р. заєслабло на холєру 9.856 людий, а з них згинуло доси 8.069.

Царгород. Daily Chronicle доносить, що 60.000 Курдів в провинції Дїарбекір зворохобили ся і плєндрують сєла без розбору.

Царгород. Окрім Дєддаг відмовили послуху також турецькі війска в Мєкка Таїф. Тут побоюють ся, що сє буде мати вплив на єтановищє Бєдунів.

РАМИ

для образів і фотографій можна найдешевше дістати лише у

Б. САЛЬТЕРА

в Чернівцях,
ул. постова ч. 9 (напротил будинку
* ц. к. пошти). 1—20

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

ВИШИВКИ
всхідної Галичини

після колекції зібраної Товариством „Клуб Русинів у Львові“, появилася накладом Антона І. Хойнацького з літографічного заведення Андрія Андрейчина по ціні

3 зр. 30 кр.

за примірник, складаючий ся з 20 таблиць в 4^о королівського формату в хоррошо виділаній теці.

Видане сих „Вишивок“ перевишає значно подібного рода видання, що появилася в Києві, Одесі і Москві, і то не лише під виглядом технічного викінчення, але також і під виглядом самого змісту, бо видане се складає ся з точних репродукцій численних зобразів народних вишивок з повітів Борщів, Городенка, Калуш, Надвірна, Снятин, Товмач і інших о вірнім наслідуванню красок, уживаних народом в дотичній окрестности.

З замовленнями належить звертатись до Антона І. Хойнацького, уривателя Книгарні Ставропільської Інститута у Львові, ул.иця Руска ч. 3. 20—26

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празі, загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптиках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з осторожністю лише флашки зі знамом охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празі.

Літературне Товариство
„РУСКА БЕСІДА“
в Чернівцях,
ул.иця Петровича число 2,
має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“
для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7 разом за 7 зр.

З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

Оповіденє. Учеників до першої класи новооснованої ц. к. низшої гімназії державної з рускими паралельними класами буде ся приймати 15-го і 16-го, а в разі потреби 17-го липня (І. речинець) і 1-го 2-го, а в разі потреби 3-го вересня (ІІ. речинець). — Ті, що хотять бути прийнятї, мають в тих днях явити ся перед полуднем між 8 а 10 год. в супроводі родичів або їх уповажнених заступників в канцелярії дирекційній (ул.иця шкільна) і мають вказати ся метрикою, а коли учацали до школи публичної, ще й шкільними відомостями. Вимоги при вступнім іспиті оповістять ся на чорній таблиці заведена. — Від дирекцій ц. к. низшої гімназії державної. — Чернівці, 2-го липня 1896. — Фавстман.

Для школярів!

Товариство „Просьвіта“ при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвіта, Рад Шкільних, Внов. сьвященників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені а позолоченими берегами, можна купити в канцелярії товариства у Львові в ринку ч. 10, по слїдуючій ціні:

Розкази про сили природи 20 кр., Оповіданя о житю сьв. Бориса і Гліба 20 кр., Повістки для дїтей 27 кр., Сестра 15 кр., Байки 22 кр., Істория Руси ч. I. 25 кр., Істория Руси ч. II. 23 кр., Лен і коноплі 24 кр., Рогата худоба 45 кр., Про живоплоти і ліси 20 кр., Венямин Франклін 16 кр., На досвітках 22 кр., Серед ледового моря 25 кр., Житє сьв. великомученика і лікаря Пантелеймона 20 кр., Дрібна птиця господарєка, а великі гроші 20 кр., Відкрите Америки 22 кр., Зьвірята шкідлі і пожиточні 42 кр., Перекотиполе, повістка, 18 кр., Кирило і Методій 22 кр.

Молитвенник народний (в звичайній оправі) 20 кр., в лучшій оправі: а) хрест полотнояний і золочений хрест з переду 25 кр., б) ціла оправа полотнояна, береги золочені і золочений хрест з переду 35 кр.

Молитвенник народний великий по ціні 90 кр., 1-10, 1-30, 1-60, 1-80 зр.

В рускім товаристві педагогічнім, ул.иця академічна ч. 8. у Львові, можна також дістати на премії для учеників слїдуючі виданя:

Образкові виданя. Зьвіринєць 10 кр., Гостинєць 10 кр., Забавки 10 кр., Менажерия 10 кр., Робінзон 40 кр., Квіточка 20 кр., Віночок 20 кр., Кобзар Тараса Шевченка 20 кр., Гете-Франко: Лис Микита 50 кр., Мірон: Пригоди Дон Кіхота 40 кр.

Виданя без образків. Читанка ч. I, II, III, IV. оправі 20 кр., без опр. 10 кр., Визанка желань 10 кр., Хемія Роскєє 40 кр., Учитель на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 по 2 зр., Давінок на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 по 4 зр., Ів. Левіцький: Попались. Різдвяні спени 10 кр., Вол. Шухевича: Записки школяря 20 кр., О. Нижанковський: Батько і мати, двосьлів для дїтей з фортецяном, 10 кр., Леонїда Глібова: Байки 5 кр., В. Чайченка: Одея; Комар; Грицько по 5 кр., Дума про княгиню Кобзаря 5 кр., Діброва Чайки: Казка про сонце та его сина; Писанка по 5 кр., М. Лисенко: Тече вода з-під явора. Двосьлів з фортецяном, 10 кр., Мана етнографічна Русі-України 20 кр., Гордїєнко: Картагінці і Римляни 20 кр., Юлій Верне: Подорож довкола землі 60 кр., Барановський: Принеси до іспитів 20 кр., Молитвенник народний, в полотно оправлений, 20 кр., д-ра Л. Кельнера: Коротка істория педагогії 60 кр.

Всякі замовленя висилають ся скоро і точно.

Рух поїздів залізничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	Поїзди			Відходять	Поїзди						
	поспїшні	особові	мішані		поспїшні	особові	мішані				
до Чернівців				з Чернівців							
3 Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028	550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029	538		
3 Букарешту, Яс, Сучави, Глібоки	329	912	1000	523	До Глібоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048	616		
3 Новоселиці, Садагури					До Садагури, Новоселиці				430 621		
до Львова				зі Львова							
3 Відня, Кракова	130	510	655	930	955	До Кракова і Відня	250	1100	440	955	645
3 Букарешту, Сучави, Чернівців, Станіславова	955		613	728	201	„ Підволочиск	211	600		930	1045
3 Підволочиск	230	1005	805	510		„ „ з Підзамча	225	614		948	1112
3 „ на Підзамче	218	950	742	445		„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	610		1025	245	1015
3і Стрия			1210	8	150	„ Стрия			522	935	722
3 Белзця			800	545		„ Белзця			915	705	
3і Скольного і Стрия			1010			„ Скольного і Стрия					305
3 Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)		845				„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	840				

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейський час рїзнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізници є 12 год., то на львівськїм годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькїм 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцію відовідає **Осип Мановей.**
З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

